gemeente Rheden

Raadsinformatiebrief

datum	voor	Afdeling/cluster
9 december 2025	Leden van de gemeenteraad	Project Masterplan Veluwezoom
behandeld door	**ons kenmerk**	**bijlage(n)**
M. Mur		1 Memo monitorig

Onderwerp
Stand van zaken Masterplan Veluwezoom

Aanleiding
In juni 2022 heeft uw Raad het Masterplan Veluwezoom en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma vastgesteld. Een belangrijk onderdeel hiervan is dat de wegen door het Nationaal Park in het weekend en in de zomer worden afgesloten.
Tijdens de behandeling van het Masterplan is afgesproken dat uw Raad elke zes maanden informatie krijgt over de voortgang. In deze brief leest u de huidige stand van zaken. We gaan achtereenvolgens in op:

- Definitieve afsluitingen
- Monitoring verkeer
- Verkeersbesluit Posbank onherroepelijk
- Subsidieregeling voor aanvullend duurzaam vervoer
- Stand van zaken van de deelprojecten

Definitieve afsluitingen
In het voorjaar zijn de tijdelijke afsluitingen vervangen door definitieve versmallingen in de wegen. Ook zijn er nieuwe kantelwalsborden geplaatst. Deze borden kunnen van boodschap veranderen. De ervaring is dat veel weggebruikers de nieuwe situatie duidelijker vinden.

Monitoring verkeer
Op 1 juli 2024 zijn de afsluitingen voor gemotoriseerd verkeer in en rond de Posbank ingegaan. Eind 2024 heeft uw Raad de eerste resultaten hiervan ontvangen. Toen hebben we ook aangekondigd dat we u zouden informeren over de monitoring van de verkeersstromen.
Bij deze brief zit een memo met de eerste resultaten. Hierin staat informatie over de afname van het verkeer en over het parkeergedrag van bezoekers van het Nationaal Park. In het algemeen is het college tevreden met de effecten van de afsluitingen en met de gevolgen voor de natuur en de omgeving.

De resultaten zijn tussentijds. Als de belangrijkste deelprojecten van het Masterplan klaar zijn, zal er een tweede meting worden uitgevoerd. We verwachten dat dit in het voorjaar en de zomer van 2027 gebeurt.

Verkeersbesluit onherroepelijk
Tegen het verkeersbesluit over de afsluitingen heeft de Stichting Red Heuven en de Posbank beroep aangetekend. Het ging vooral om het weer openstellen van de Schietbergseweg in twee richtingen. Naar aanleiding van het beroep zijn gesprekken gevoerd en zijn afspraken gemaakt over de toekomst. Deze afspraken gaan onder andere over regelmatig overleg en het uitvoeren van verkeerstellingen. Ook is afgesproken dat er opnieuw wordt overlegd als de verkeersdrukte daartoe aanleiding geeft. Onderdeel van de afspraken is ook dat de Stichting haar beroep tegen het verkeersbesluit zou intrekken. Dat is inmiddels gebeurd, waarmee het verkeersbesluit onherroepelijk is geworden.

Subsidieregeling aanvullend duurzaam vervoer
Vanuit de Regiodeal Veluwe is geld beschikbaar gesteld voor een pilot met aanvullend duurzaam vervoer in en rond de Veluwezoom. Er is gesproken met ondernemers over de mogelijkheden. Het idee is dat bezoekers worden opgehaald bij parkeerplaatsen aan de rand van het gebied of bij een station en zonder extra kosten naar de gewenste plek binnen de Veluwezoom gebracht worden.

Doel is dat bezoekers minder vaak met de auto naar de Veluwezoom komen. Ook helpt de regeling om bezoekers beter te spreiden over de Veluwezoom. Om dit te realiseren is een nieuwe subsidieregeling opgesteld. Het college verwacht deze regeling rond de jaarwisseling vast te stellen.
Het project duurt drie jaar. In die periode onderzoeken we hoe dit vervoer bijdraagt aan de bereikbaarheid van het gebied en hoe bezoekers het ervaren.

Stand van zaken deelprojecten
Eind vorig jaar verwachtte het college dat veel projecten in 2025 konden starten. Er is echter vertraging ontstaan, voornamelijk vanwege onduidelijkheid over stikstof. Die duidelijkheid is er nu wel, het college verwacht daarom dat veel projecten in 2026 worden uitgevoerd. De meeste participatietrajecten zijn afgerond. De vergunningen worden de komende tijd aangevraagd en aanbestedingen worden voorbereid.

Gemeentelijke projecten
Het college verwacht in de loop van 2026 te starten met:

- De aanpassing van parkeerterrein Beekhuizen
- De aanpassing van de parkeerterreinen bij het Rozendaalse Veld aan de Kluizenaarsweg
- De verbindingsroute tussen station Rheden en het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten
- De aanpassing van de Schietbergseweg
- Het ParkeerRouteInformatieSysteem (PRIS)

Projecten Natuurmonumenten
Natuurmonumenten werkt aan een parkeerterrein op het voormalige manegeterrein. De verwachting is dat dit in 2026 kan worden uitgevoerd.. De verbouwing van het bezoekerscentrum staat gepland voor 2027/2028.

Hoogachtend,

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Bart Drewes,
secretaris.

BIJLAGE 1: Memo tussenresultaten verkeersmonitoring Masterplan Veluwezoom

1 INLEIDING

Bij de vaststelling van het Masterplan Veluwezoom in 2022 heeft de gemeenteraad verzocht om monitoring van de effecten van de afsluitingen. Enerzijds ging het daarbij om monitoring van de effecten op de natuur en anderzijds ging het om de effecten op het autoverkeer.
Op dat moment is direct aangegeven dat de effecten op het autoverkeer pas op termijn duidelijk zouden worden, omdat de wegen niet direct zouden worden afgesloten. De effecten op de natuur zijn pas op langere termijn zichtbaar, waarbij het de vraag is in hoeverre causaliteit kan worden aangetoond.

2 DE ONDERZOEKEN

2.1 Natuur

Omdat met het monitoren van de effecten op de natuur veel kennis en geld gemoeid gaat, wordt deze monitoring uitgevoerd door de Provincie Gelderland. De monitoring maakt deel uit van 6 pilotprojecten waar de provincie vanuit de Recreatiezonering een monitoringstraject heeft opgezet. De resultaten van deze onderzoeken laten nog meerdere jaren op zich wachten.

2.2 Verkeer

De monitoring van het verkeer wordt in het kader van het Masterplan uitgevoerd door de gemeente Rheden en zal meerdere jaren in beslag nemen. Daarbij is ingezet op het doen van onderzoeken op 3 momenten:

- Voorafgaand aan de afsluitingen (nulmeting)
- Kort na het invoeren van de afsluitingen (1-meting)
- Na afronding van de verkeer-gerelateerde deelprojecten (2-meting).

Daarnaast worden op sommige locaties aanvullende onderzoeken uitgevoerd. Ook deze zullen in de monitoring (als trend) worden meegenomen.
De nulmeting en de 1-meting zijn afgerond. De resultaten daarvan zijn in de voorliggende memo opgenomen.

Opzet van de verkeersmonitoring

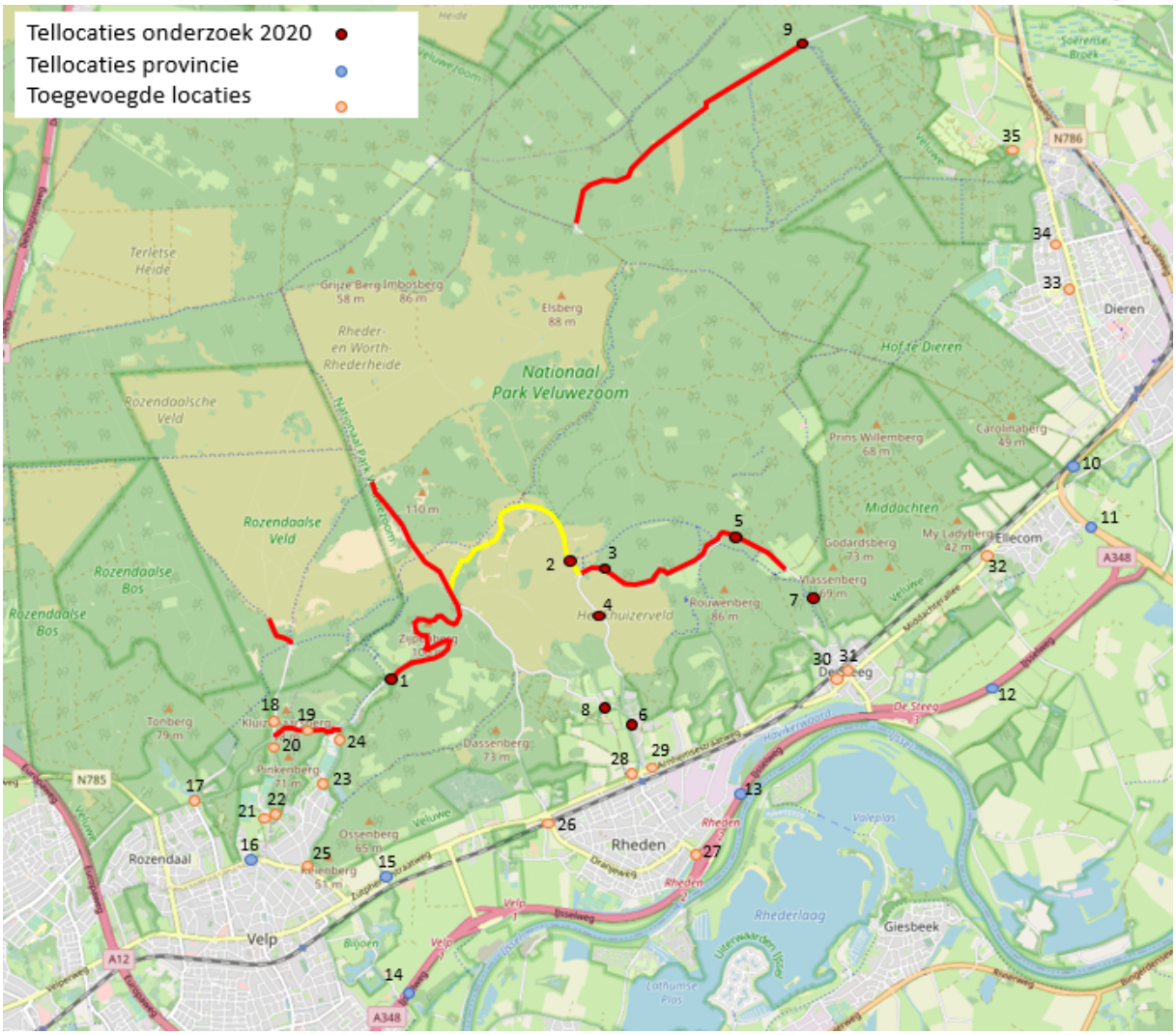
Voor de verkeersmonitoring is qua input ingezet op 2 soorten onderzoek:

- Verkeersintensiteiten
- Parkeercijfers

De voorliggende rapportage bevat slechts een tussenstand van de monitoring. De metingen die in mei en augustus 2024 zijn uitgevoerd zullen wederom worden uitgevoerd op het moment dat de deelprojecten van de gemeenten en Natuurmonumenten zijn gerealiseerd (2027 of 2028). De nu gepresenteerde metingen zijn bedoeld om een eerste inzicht te geven in de gevolgen van de afsluitingen.

Verkeersintensiteiten

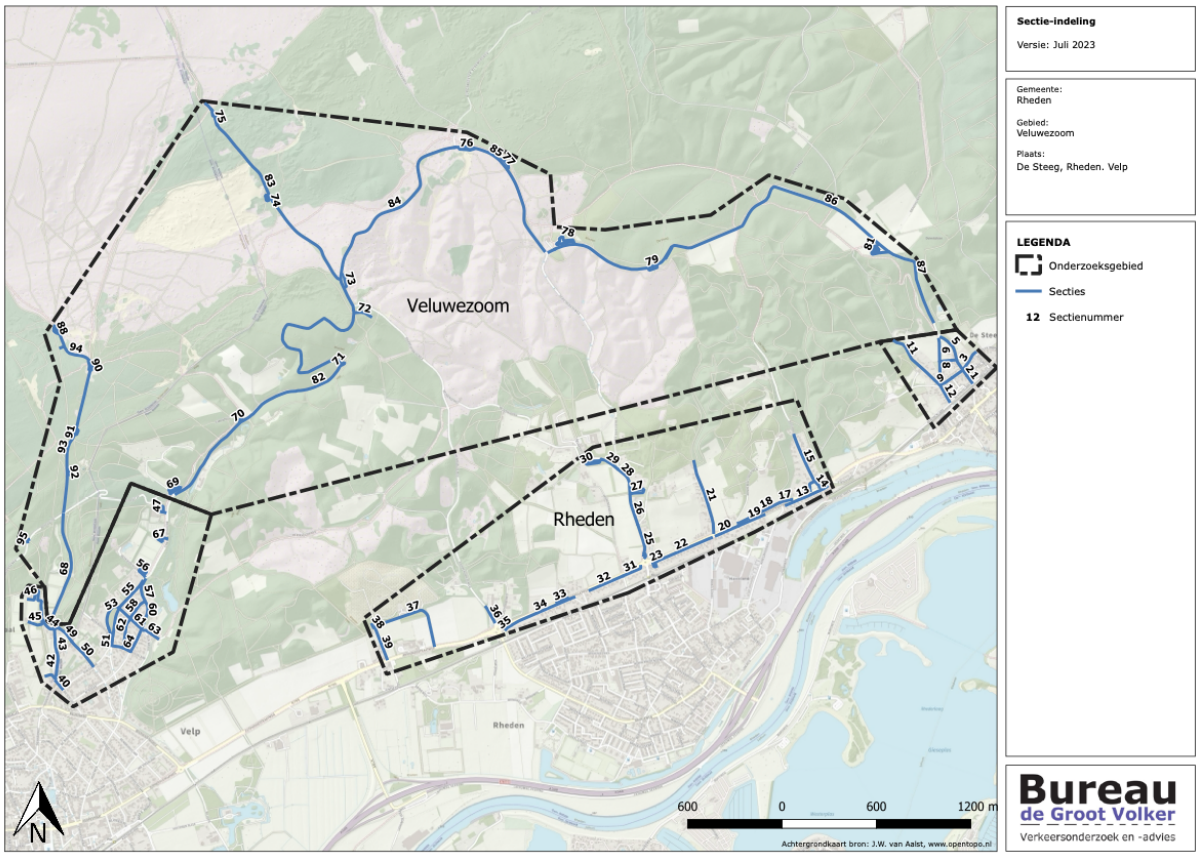
De verkeersintensiteiten zijn gemeten in het Nationaal Park en op omliggende wegen. Het gaat daarbij om wegen in de aanliggend woongebieden, maar ook om de doorgaande wegen rondom de Posbank. De locaties voor de metingen zijn in overleg met belanghebbenden in november 2023 vastgesteld. In totaal zijn er op 28 locaties metingen uitgevoerd. Deze locaties zijn opgenomen op afbeelding 1.

Afbeelding 1: *locaties telpunten monitoring*

De metingen zijn uitgevoerd in mei 2024 (voorafgaand aan de afsluiting) en in augustus 2024, na invoering van de afsluiting. Er zijn gedurende die periodes op alle dagen tellingen uitgevoerd.

Parkeeronderzoek
Het parkeeronderzoek heeft plaatsgevonden op de parkeerplaatsen in en rond het Nationaal Park (afbeelding 2). Daarnaast is gekeken naar de parkeerdruk op het omliggende wegennet en in de aangrenzende woonwijken. Het doel van het parkeeronderzoek was vooral om na te gaan of de afsluiting van de parkeerplaatsen in het Nationaal Park zou leiden tot extra parkeerdruk in de omliggende (woon)gebieden.

Afbeelding 2: *locaties parkeeronderzoek zuidelijk deel*

Het parkeeronderzoek heeft in 2023 en 2024 in identieke periodes plaatsgevonden op de zondagen in augustus en oktober. Dit zijn de drukke zondagen ten tijde van de bloei van de heide en in de herfstvakantie.

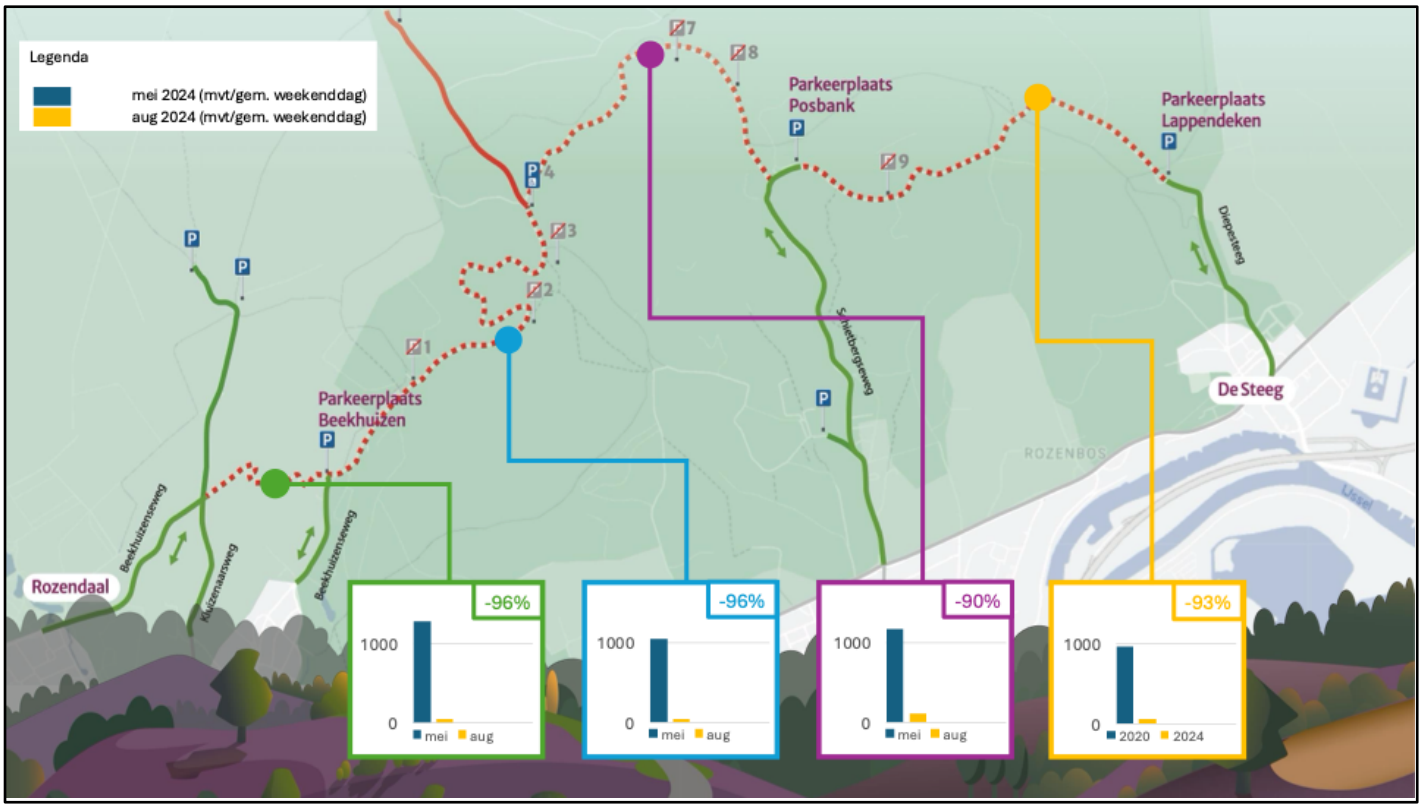
Het spreekt voor zich dat de parkeerplaatsen die sinds juli 2024 zijn afgesloten vanaf dat moment niet meer zijn gebruikt. Deze parkeerplaatsen zijn vanaf dat moment ook niet meer meegenomen in de onderzoeken.

3 RESULTATEN

3.1 Verkeersintensiteiten

Op afbeelding 3 zijn de gevolgen van de afsluitingen op de verkeersintensiteiten in en direct rond het Nationaal Park Veluwezoom weergegeven. Er is een vergelijking gemaakt tussen de (gemiddelde) weekenddagen in mei 2024 en de (gemiddelde) weekenddagen in augustus 2024. Voor de weekenddagen is gekozen, omdat dat de drukste dagen zijn in het gebied en de effecten op deze dagen het interessantst zijn. Hierbij is geen rekening gehouden met het feit dat we weten dat de weekenddagen in augustus door de in bloei staande heide op zichzelf al veel drukker zijn dan de weekenddagen in mei. De afname van de hoeveelheid verkeer ten gevolge van de afsluitingen ligt dus eigenlijk nog wat hoger dan weergegeven.

Op de afbeelding is de afname van de hoeveelheid gemotoriseerd verkeer op de gemiddelde weekenddag per locatie zichtbaar:

Afbeelding 3: *Vergelijking intensiteiten in Nationaal Park Veluwezoom*

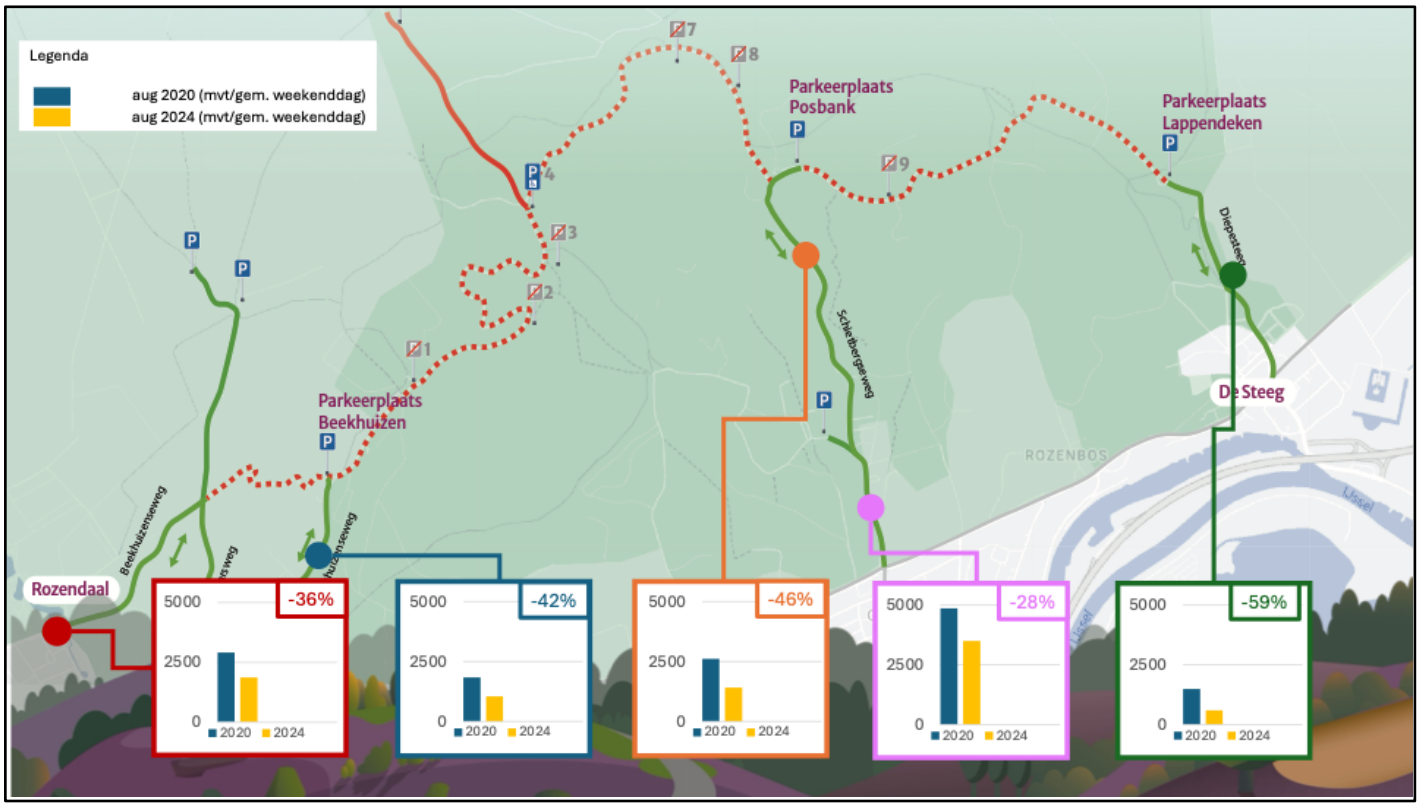
In het Nationaal Park

- Er is een sprake van een forse afname van de hoeveelheid verkeer in het afgesloten gebied. De intensiteiten dalen hier met ongeveer 90% tot 96%.
- De intensiteiten achter de afsluitingen dalen niet met 100%, omdat er sprake is van verkeer dat, al dan niet met een ontheffing, door het gebied rijdt. De inschatting is dat ongeveer 50% van de doorrijders beschikt over een ontheffing (bewoners, beheerders, BOA's, andere ontheffingshouders).
- De afname is tussen het Paviljoen en parkeerplaats De Driesprong het kleinst. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat ook mensen met een invalidenparkeerkaart over dit wegvak mogen rijden. Het is er dus relatief iets drukker dan op de andere wegvakken
- Bij de beschouwing van de intensiteiten moet rekening worden gehouden met het feit dat er in de maand augustus 2024 verkeersregelaars acties waren in het gebied om de bezoekers te wijzen op de afsluitingen. Dit kan effect gehad hebben op het aantal doorrijders.

Trend sinds de metingen
Ook na augustus 2024 zijn de intensiteiten op een aantal locaties permanent gemeten. Dit is gebeurd om zicht te houden op de ontwikkeling. Uit deze metingen komt naar voren dat er spake is van een permanente afname van de intensiteiten.

Toeleidende routes naar Nationaal Park

Deze vergelijking heeft betrekking op de toeleidende wegen naar het Nationaal Park. Dit zijn de wegen door de omliggende (woon)gebieden in Velp (Beekhuizen), De Steeg en Rheden. In dit geval is er wel voor gekozen om een vergelijking te maken tussen identieke maanden uit verschillende jaren. Dit is gebeurd omdat alleen op die manier het effect van de veranderde wegenstructuur kan worden beschouwd. De vergelijking is weergegeven op afbeelding 4

Afbeelding 4: *Vergelijking intensiteiten op toeleidende routes*

Er wordt een aantal zaken duidelijk:

- Er is op de toeleidende wegen sprake van een afname van het gemotoriseerd verkeer.
- De afname wordt veroorzaakt door het feit dat alleen een aantal parkeerplaatsen nog bereikbaar is, en geen ritjes meer door het gebied kunnen worden gemaakt.
- Op de Schietbergseweg is weliswaar het drukst, maar ook hier is sprake van een afname van het gemotoriseerd verkeer; deze weg vormt de ontsluiting van de parkeerplaatsen bij het Paviljoen, het bezoekerscentrum en de horeca op en rond Heuven.

Omliggende wegen

Ook om de wegen rondom het Nationaal Park zijn in het kader van de monitoring metingen uitgevoerd. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de Arnhemsestraatweg (dorpenroute), de Ringallee (N785) in Velp en de Middagterallee in Ellecom. De tellingen laten op deze wegen geen effecten zien van de afsluiting van de wegen in het Nationaal Park. Daarbij speelt ook nog dat de tellingen (mei en augustus) in dit stadium nog niet goed vergelijkbaar zijn. Bij volgende metingen zullen op deze wegvakken wederom in mei en augustus tellingen worden uitgevoerd en zijn de resultaten daarvan beter vergelijkbaar met de reeds uitgevoerde tellingen.

3.2 Parkeeronderzoek

In de voorliggende rapportage wordt vooral ingegaan op een tweetal vragen met betrekking tot het parkeergedrag in en rond Veluwezoom:

- Hebben de afsluitingen geleid tot meer drukte op de resterend parkeerplaatsen
- Hebben de afsluitingen gevolgen gehad voor het aantal parkeerders in de omliggende (woon) gebieden?

Drukte op parkeerplaatsen

Uit het parkeeronderzoek blijkt dat er in zijn algemeenheid geen sprake is van het aantal dagen waarop sprake is geweest van volle parkeerplaatsen (een parkeerplaats wordt als vol beschouwd

als de bezettingsgraad 85% of meer bedraagt). Onderstaande tabel laat het aantal momenten zien waarop de parkeerplaatsen in het Nationaal Park 'vol' zijn geweest:

	2023	2024
P Paviljoen	4	1
P Bezoekerscentrum	8	8
P Lappendeken	0	0
P Beekhuizen	4	2
P Rozendaalse Veld	1	3

Tabel 2: Aantal dagen waarop sprake was van een 'volle' parkeerplaats (aug+okt)

Opmerkelijk is dat het aantal zondagen waarop de parkeerplaatsen aan de randen vol waren op zich nauwelijks is toegenomen. De aanwezigheid van de verkeersregelaars zal hiervan een van de oorzaken zijn.

Als we kijken naar de gemiddelde bezetting van de hiervoor genoemde parkeerplaatsen, zien we een lichte stijging in 2024. Alleen de gemiddelde bezettingsgraad van de parkeerplaats bij het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten is met een toename van 10% in 2024 ten opzichte van 2023 wat groter.

Verdrijving van parkeerders naar omliggende (woon)gebieden
Aan de hand van de beschikbare resultaten is nagegaan in hoeverre er op de momenten waarop het druk was op de parkeerplaatsen in het Nationaal Park sprake is geweest van (extra) parkeerdruk in de omliggende (woongebieden).

Lappendeken/De Steeg
Uit het parkeeronderzoek blijkt dat de parkeerplaats Lappendeken gedurende de onderzoeksperiodes in 2023 en 2024 op geen enkel moment vol geweest is. Dat is opmerking, vooral gezien het feit dat er in deze periodes echt wel sprake is geweest van drukke dagen. Omdat de parkeerplaats nooit vol geweest is, zien we ook geen verschuiving van parkeerders naar De Steeg.

Bezoekerscentrum/Rheden
De parkeerplaatsen rondom de Schietbergseweg (Paviljoen en bezoekerscentrum) hebben zowel in 2023 als in 2024 drukke (volle) dagen gekend. Op meerder zondagen is in beide jaren ook het overloopterrein in gebruik geweest als parkeerplaats. Dit overloopterrein wordt overigens sinds begin 2025 niet meer gebruikt.
Uit het onderzoek komt naar voren dat er zelfs op de drukke momenten nauwelijks zichtbare gevolgen waren voor het aantal parkeerders in Rheden. De zones die hiervoor zijn onderzocht kenden zelfs op de drukke momenten bezettingsgraden van maximaal 40%. Dat betekent dat op dat moment nog 60% van de parkeerplaatsen in deze woongebieden vrij was.

P Beekhuizen/wijk Beekhuizen
De bezetting van P Beekhuizen is in zijn algemeenheid gedurende de in 2024 gemeten zondagen rond de 60 tot 75%. Toch is ook hier op de momenten waarop de parkeerplaats 'vol' is, geen sprake van verdrijving van parkeerders naar de wijk Beekhuizen. In de wijk ligt de bezettingsgraad van de parkeerplaatsen op alle zondagen onder de 30%.
Wat wel opvalt is dat op drukke momenten ook de parkeerplaatsen bij de sportvelden (hockey en tennis) regelmatig vol zijn. Of hier sprake is van sporters die van deze plaatsen gebruikmaken of dat het gaat om bezoekers aan het Nationaal Park is uit de data niet op te maken.

Gemeentehuis
Met ingang van 2025 is ook de parkeerplaats bij het gemeentehuis in De Steeg in de weekenden beschikbaar als alternatief voor bezoekers aan het Nationaal Park. Hiervan wordt goed gebruikgemaakt. Dit parkeerterrein zal in de toekomstige onderzoeken worden meegenomen.

4 VOORLOPIGE CONCLUSIES EN VERVOLG

4.1 Conclusies

Op basis van de eerste tussenresultaten van de monitoring kan een aantal conclusies worden getrokken.

Verkeersintensiteiten
Ten aanzien van de verkeerscijfers wordt een aantal conclusies getrokken:

- De afsluitingen zorgen in de weekenden voor een afname van het gemotoriseerd verkeer in het Nationaal Park van ongeveer 95%
- De gevolgen van de afsluitingen zijn ook op de toeleidende wegen duidelijk waarneembaar.
- Er blijft ook tijdens de afsluitingen sprake van doorrijders die geen ontheffing hebben.
- Tot op heden spelen verkeersregelaars een belangrijke rol in de geleiding van het verkeer. Met de komst van het ParkeerRouteInformatieSysteem (PRIS) in 2026 is de inzet van verkeersregelaars op het niveau van 2024 en 2025 niet meer nodig
- Bezien moet worden in hoeverre ook in de toekomst naast het PRIS met verkeersregelaars of gastheren/-vrouwen moet worden gewerkt.

Parkeren
Ten aanzien van het parkeergedrag van bezoekers aan het Nationaal Park kunnen de volgende voorlopige conclusies worden getrokken:

- Er is slechts in zeer beperkte mate sprake van een toename van het aantal drukke momenten op de parkeerplaatsen rondom de Posbank
- Er wordt op drukke zondagen geen verdrijving van parkeerders waargenomen vanuit het Nationaal Park naar de omliggende (woon)gebieden.

4.2 Vervolg

Zoals in de inleiding al is aangegeven, bevat deze memo slecht een tussenrapportage van de monitoring van het verkeer. Na afronding van de essentiële deelprojecten van het Masterplan zal nog een meting worden uitgevoerd. Specifiek gaat het daarbij in ieder geval om afronding van de projecten:

- Parkeerplaatsen Beekhuizen en Rozendaalse Veld
- Parkeerplaats Manegeterrein (incl betaald parkeren)
- Aanpassing P Paviljoen en Lappendeken (betaald parkeren)
- Schietbergseweg
- ParkeerRouteInformatieSysteem (PRIS)
- Bezoekerscentrum

Het zal dan gaan om een identieke intensiteitenmeting (alle meetpunten in mei en augustus) en om parkeeronderzoeken op de zondagen in augustus en oktober